

Sygn. akt IV KK 288/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Grabowska

w sprawie **Ł. P., A. S., A. W., A. K. i D. S.**

skazanych z art. 258 § 1 k.k. i z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej posiedzeniu w dniu 30 października 2015 r.,
kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść skazanych,
od wyroku Sądu Okręgowego w K.,
z dnia 16 czerwca 2009 r.

- 1. uchyla wyrok w zaskarżonej części dotyczącej skazania Ł.P., A. S., A. W., A. K. i D. S. za czyny z art. 258 § 1 k.k. (punkty: 1,6,11,16 i 21 wyroku) i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie karne o te czyny wobec tych oskarżonych umarza;**
- 2. uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć o wymierzonych tym oskarżonym karach łącznych pozbawienia wolności (punkty: 3,8,13,18 i 23 wyroku);**
- 3. kosztami procesu w sprawie w tej części obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 czerwca 2009 r., oskarżeni [...] zostali uznani za winnych popełnienia szeregu przestępstw, w tym z art. 258 § 1 k.k., za które wymierzono im kary jednostkowe oraz wymierzono kary łączne pozbawienia wolności, których wykonanie zostało warunkowo zawieszono na okres 5 lat. Wyrok wobec tych oskarżonych uprawomocnił się bez postępowania odwoławczego.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 czerwca 2009 r., na korzyść oskarżonych [...]wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżając punkt 1, 6, 11, 16 i 21 powyższego wyroku, zarzucił:

„rażące naruszenie przepisów prawa karnego materialnego i procesowego, a mianowicie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., wynikające z pominięcia dyspozycji art. 101 § 1 pkt 4 k.k., a polegające na skazaniu oskarżonych [...] za popełnienie w okresie maksymalnie od lutego 1998 roku do czerwca 2000 roku przestępstw z art. 258 § 1 k.k., których karalność, przy zastosowaniu reguł intertemporalnych określonych w art. 4 § 1 k.k. ustała maksymalnie 30 czerwca 2005 r., co stanowi jednocześnie bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.”

oraz wniósł o uchylenie zaskarżonych punktów 1, 6, 11, 16 i 21, a także punktów 3, 8, 13, 18 i 23 i umorzenie postępowania o czyny z art. 258 § 1 k.k. na podstawie art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna w stopniu oczywistym, w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., gdyż zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem przepisów prawa wskazanych w kasacji przez Prokuratora Generalnego.

W niniejszej sprawie, Sąd Okręgowy uznał [...] za winnych popełnienia przestępstw z art. 258 § 1 k.k., których karalność ustała zanim przedstawiono im zarzuty popełnienia tych przestępstwa, co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Z akt sprawy wynika, że zarzuty popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k. w toku śledztwa przedstawiono: - Ł. P. postanowieniem z dnia 29 sierpnia 2007 r., zmienionym postanowieniem z dnia 19 maja 2008 r., zarzucając działanie w okresie od lutego 1998 r. do września 1999 r. (k. 4970 – 4971 oraz k. 5033 - 5034),

- A. S. postanowieniem z dnia 19 maja 2008 r., zarzucając działanie w okresie od kwietnia 1999 r. do kwietnia 2000 r. (k. 4957 - 4959),
- A. W. postanowieniem z dnia 17 października 2007 r., zarzucającym działanie w okresie od sierpnia 1998 r. do czerwca 2000 r. (k. 5463 - 5465),
- A. K. postanowieniem z dnia 10 grudnia 2007 r., zmienionym postanowieniem z dnia 21 maja 2008 r., zarzucając działanie w okresie od sierpnia 1998 r. do grudnia 1998 r., zarzucającym działanie w okresie od sierpnia 1998 r. do lutego 1999 r. (k. 4613 - 4616 oraz k. 4654 - 4657),
- D. S. postanowieniem z dnia 10 grudnia 2007 r., zmienionym postanowieniem z dnia 20 maja 2008 r., zarzucając działanie w okresie od sierpnia 1998 r. do lutego 1999 r. (k. 4825 -4828 oraz 4884 -4887).

Wprawdzie w dacie przedstawienia zarzutów przestępstwo z art. 258 § 1 k.k. zagrożone było karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5, którego karalność, zgodnie z art. 101 § 1 pkt 3 k.k. ustawała z upływem 10 lat, jednak w chwili popełnienia przez oskarżonych zarzucanego im czynu z art. 258 § 1 k.k. występki ten zagrożony był karą względniejszą, bo karą pozbawienia wolności do 3 lat. Dopiero bowiem art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny i niektórych innych ustaw (Dz.U. nr 93, poz. 889), która weszła w życie z dniem 1 maja 2004 r. znowelizował przepis art. 258 k.k. wprowadzając w § 1 zagrożenie karą pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Zgodnie zaś z treścią art. 4 § 1 k.k., nakazującego stosowanie w takich sytuacjach ustawy względniejszej dla sprawcy, przyjęć należało, do obliczania terminów przedawnienia, okres przewidziany do przestępstw zagrożonych karą do 3 lat, a więc art. 101 § 1 pkt 4 k.k., przewidujący pięcioletni termin przedawnienia.

Przypomnieć należy, że artykuł 101 § 1 k.k. uzależnia, co prawda, długość terminów przedawnienia od wysokości ustawowego zagrożenia za określone przestępstwo, niemniej chodzi o tę wysokość ustawowego zagrożenia, jaka przewidziana jest na gruncie ustawy, która ma zastosowanie do oceny czynu, zgodnie z regułą kolizyjną wyrażoną w art. 4 § 1 k.k. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2013 r., sygn. akt IV KK 384/12, OSNKW 2013, z. 4, poz. 34).

Z uwagi na to, że przed upływem terminu określonego w art. 101 § 1 pkt 4

k.k., upływającego wobec Ł. P. z dniem 30 września 2004 r., A. S. z dniem 30 kwietnia 2005 r., A. W. z dniem 30 czerwca 2005 r. oraz A. K. i D. S. z dniem 28 lutego 2004 r., żadnemu z tych oskarżonych nie przedstawiono zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., okres przedawnienia karalności nie został przedłużony o dalsze 5 lat na podstawie art. 102 k.k. Uznanie więc oskarżonych za winnych popełnienia przestępstwa z art. 258 § 1 k.k., którego karalność ustała przed przedstawieniem im zarzutów popełnienia tego przestępstwa, nastąpiło z rażącym naruszeniem wskazanych w zarzucie kasacji przepisów prawa, stanowiącym jednocześnie bezwzględną przyczynę odwoławczą określoną w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Sąd Najwyższy uchylił więc wyrok Sądu Okręgowego z dnia 16 czerwca 2009 r., w zaskarżonej części dotyczącej skazania [...] za czyny z art. 258 § 1 k.k. (punkty: 1, 6, 11, 16 i 21 wyroku) i na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. postępowanie karne o te czyny wobec tych oskarżonych umorzył. Konsekwencją tego był również uchylenie zawartych w tym wyroku rozstrzygnięć dotyczących wymierzenia oskarżonym kar łącznych pozbawienia wolności (punkty: 3, 8, 13, 18 i 23 wyroku). Wskazać należy, że mimo tego, iż to właśnie wykonanie kar łącznych, zostało warunkowo zawieszony oskarżonym, należy przyjąć, że rozstrzygnięcia dotyczące warunkowego zawieszenia wykonania kar (punkty 4-5, 9-10, 14-15, 19-20 i 24-25) pozostają w dalszym ciągu w mocy wobec kar jednostkowych orzeczonych wobec oskarżonych za czyny z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 91 § 1 k.k. (punkty: 2, 7, 12, 17 i 22 wyroku).

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

kc